

Kirkelig organisering

Ledersamling i Borg 20.november 2020

Inger Kari Stensrud

TEMAER JEG VIL SI NOE OM

- Kort om bakgrunn for arbeidet
- Innhold i arbeidsgruppenes vurderinger
- Innspill i prosessen – møter og kanal
- Status i arbeidet
- Spørsmål og synspunkter

Mer himmel på jorda

FRAM MOT I DAG

1996:
Kirkelov,
lokalt ansatte

Kirkemøtet
2005:
*«Felles
arbeidsgiver-
ansvar i en
fremtidig
kirkeordning
»*

2008:
Kirkeforlik

2012:
Grunnlovs-
endring

Kirkemøtet
2013:
*Ny
kirkeordning
etter 2013*

2017:
Eget
rettssubjekt

2019-2021:
Prosjekt ny
kirkelig
organisering

April 2020:
Ny lov for
tro- og
livssyn-
samfunn
vedtatt

Mer himmel på jorda

VI ER BEDT OM Å UTREDE MELLOMMODELLEN – IKKE FORDI DEN ER
BESLUTTET, MEN FORDI DEN IKKE TIDLIGERE ER UTREDET

*«Kirkemøtet ber
Kirkerådet om så snart
som mulig i kommende
kirkemøteperiode å
fremme et forslag til
Kirkemøtet om fremtidig
arbeidsgiverorganisering
og den øvrige
kirkeordning»*

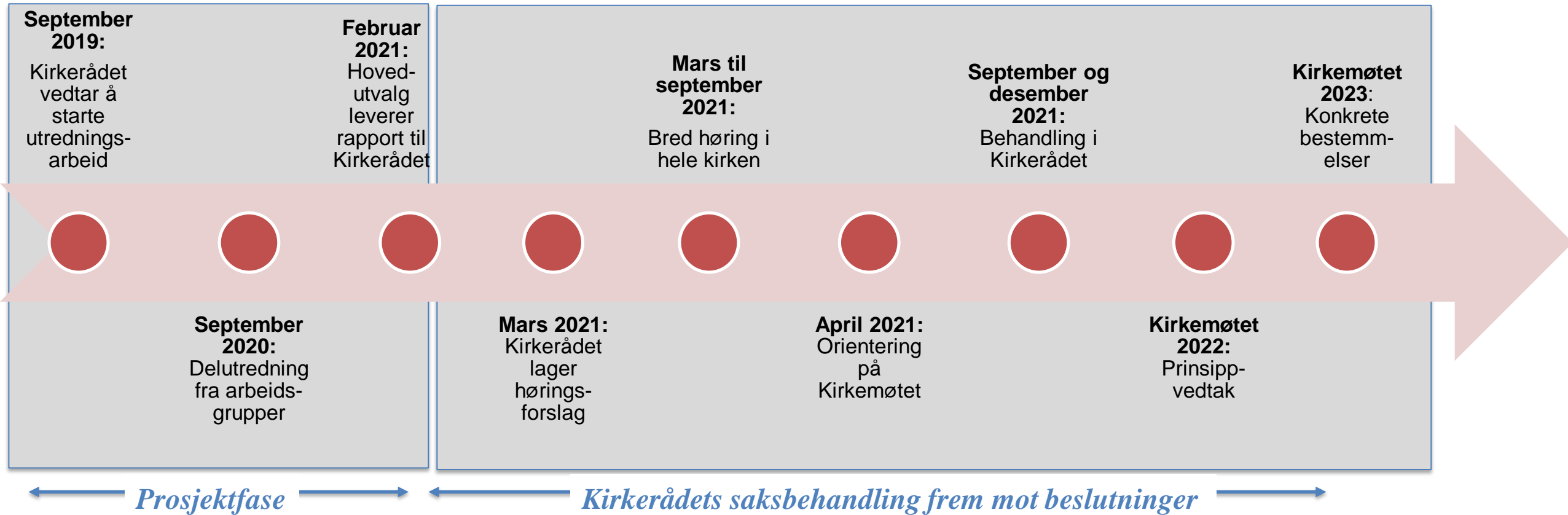
- Fellesorgan mellom kommune og bispedømme som ny arbeidsgiverenhet ('prostifellesråd')
- Biskopens ledelse og tilsynsansvar
- Valgordninger
- Konsekvenser av økt avstand mellom kommune og kirkelig forvaltningsnivå

VI HAR KLARE RAMMEBETINGELSER FOR ARBEIDET

- Ny lov om tros- og livssynssamfunn – Kirkemøtet får organiseringskompetanse
- En landsdekkende og demokratisk folkekirke
- Rettssubjektet sokn, rettssubjektet Den norske kirke
- Todelt finansiering – stat og kommune
- Biskopen er sentral leder og tilsynsperson
- Bispedømmerådet skal bestå

VEIEN VIDERE ETTER UTREDNINGSARBEIDET

ARBEIDSFORM OG -METODE

- Hovedutvalg
- Arbeidsgrupper
  1. Arbeidsgiverorganisering
  2. Biskopens rolle – tilsyn og ledelse
  3. Kirkelig demokrati – valgordninger
  4. Forholdet kirke – kommune
- Prosjektleder med sekretariat

Mer himmel på jorda

BRED INVOLVERING

LES VÅRT LAND 110 UKER FOR 10 KRONER | LOGG INN

vårtland

KJØP ABONNEMENT | NYHETER | E-AVIS | KIRKE | MENINGER | BØKER | KULTUR | REPORTASJER | ... | SØK

Kirkeordningsmøter samlet tusener på nett

Koronaviruset sendte de planlagte innspillmøtene om kirkeordningen til nettskyen. Men den digitale løsningen har vist seg å være en suksess.

FORTSETT Å GI INNSPILL

Startside kirken.no / Om kirken / Søk styres kirken / Kirkelig organisering

Prosjekt Kirkelig organisering

> Hovedutvalget   > Målsetting og mandat   > Bakgrunn   > Vi trenger dine innspill

[Kirken.no/kirkeligorganisering](https://kirken.no/kirkeligorganisering)

OPPSUMMERT FRA INNSPILLSMØTENE

- Dagens organisering oppfattes som utfordrende
- Det lokale blir framheva, men kanskje litt ulikt kva som blir lagt i «lokal»
- Mange er opptatt av å ivareta en nær relasjon med kommunen
- Så godt som alle vil ha direkte valg til menighetsråd, men litt uenighet om andre organ bør velges direkte
- Mange mener og håper at Kirkemøtet gjør et vedtak denne gangen

Hvilke ord beskriver best dagens organisering av Den norske kirke?

INNSPILLSKANALEN

- Stor økning i innspill etter de digitale møtene
- Det har nå kommet inn 59 innspill
- De fleste er fra privatpersoner
- Innspillskanalen stenger 20.11

FIRE DELUTREDNINGER ER LEVERT

Arbeidsgruppene sine rapportar er klare

1.10.2020

Fire arbeidsgrupper i Prosjekt kyrkjeleg organisering har no levert sine rapportar til hovudutvalet. No skal utvalet samle trådane og levere sin rapport til Kyrkerådet i februar.

Arbeidsgruppe 4 har undersøkt forholdet mellom kyrkje og kommune. Leiar i arbeidsgruppa Ann Kristin Langeland har no sendt rapporten til hovudutvalet. Foto: Kyrkerådet

Prosjektet som skal greie ut ny organisering av kyrkja går no over i ein ny fase. Sidan starten av 2020 har fire arbeidsgrupper gått i djupna på ulike tema, og 1. oktober leverte dei sine rapportar til hovudutvalet. Arbeidsgruppene har mellom anna sett på korleis arbeidsgjevarorganisering, biskopen si rolle, valordningar og relasjonen mellom kyrkje og kommune kan sjå ut i ei ny organisering.

Delutredningene finnes her:

<https://kirken.no/kirkeligorganisering>

GRUPPE 1 - ARBEIDSGIVERORGANISERING

- Gjennomgår dagens organisering av arbeidsgiveransvar i kirken. Belyser grunnleggende arbeidsrettslige begreper og enkelte selskapsrettslige spørsmål.
- Klargjør at ledelse og organisering inngår som kjerneelementer i den styringsrett som tilligger arbeidsgiver og konsekvensene av dette inn mot Kirkemøtets nye organiseringskompetanse.
- Klargjør at arbeidsgiveransvar er en myndighetsutøvelse som må være forankret i folkekirkens demokratisk valgte organer. Å være leder i «arbeidsgivers sted» innebærer å stå til ansvar overfor disse.
- Har utredet skisser til ulike varianter på prostnivå og vurdert skissene mot grad av måloppnåelse (felles arbeidsgiver for alle som arbeider lokalt).
- Anbefaler at kirkeordningen setter krav om enhetlig ledermodell og enkelte øvrige fellesbestemmelser. Øvrig profil bør som i dag fastsettes av respektive demokratisk valgte organ.

GRUPPE 2 – BISKOPENS ROLLE

- Beskriver biskopens roller i dag knyttet til ledelse, tilsyn og arbeidsgiveransvar, og hvilke sider ved ledelse og tilsyn som vil bli berørt dersom biskopen ikke lenger skal være arbeidsgiver.
- Utreder relasjonen mellom biskop, prost og menighetsprest.
- Utreder biskopens rolle i en ny kirkelig organisering (ulike modeller).
- Anbefaling uansett valg av modell:
  - Tydelig forbindelse mellom prost og biskop som sikrer prostens rolle som biskopens medhjelper
  - Biskopen må sikres en faglig kompetent stab
  - Biskopen må sikres en rolle i tilsettingsaker
  - Biskopen må kunne innkalle medarbeidere til fagsamlinger mv.
  - Formalisere arbeidsgivers plikt til å følge opp bindende pålegg

GRUPPE 3 – VALG OG DEMOKRATI

- Gir en fyllestgjørende beskrivelse av dagens ordninger, og gir klare anbefalinger:
  - Det bør ikke være mer enn to direkte valg i kirken, og dagens valgordning til menighetsråd bør videreføres.
  - Prostifellesrådet bør velges ved indirekte valg. Det bør etableres AU.
  - Kirkemøtet bør velges ved direkte valg med bispedømme som valgkrets
  - Soknepresten skal fortsatt ivareta embete i menighetsrådet, prosten i prostifellesrådet og biskopen i bispedømmerådet og Kirkemøtet.
  - Lek kirkelige tilsatte bør ikke ha en særskilt representasjon på Kirkemøtet, men velges på lik linje med kirkens øvrige medlemmer
- Viser ulike valgordninger for BDR og forholdet mellom BDR og KM
- Viser tre alternativer for særskilt representasjon/ikke representasjon av prester/vigslede

GRUPPE 4 – KIRKE OG KOMMUNE

- Presenterer erfaringer med kommuneoverskridende fellesråd
  - Kommunene kan finansiere en andel av driftsbudsjettet i prostifellesrådet, mens investeringsbudsjettet forhandles bilateralt mellom kirke og den enkelte kommune
- Varierende grad av sammenheng mellom dagens prostigrenser, regionråd og naturlige bo- og arbeidsområdet
- Det bør etableres en form for kirkelige enheter som speiler institusjonelle ordninger kommunen er kjent og fortrolig med
- Foreslår at man ved organisering av prostifellesråd tar utgangspunkt i regulering av interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap

KIRKENS FREMTIDIGE ORGANISERING SKAL HÅNDTERE ULIKE BEHOV OG SPENNINGER. DET ER FULLT MULIG.

Lokalkirkens selvstendighet vs. en mer sammenhengende kirke

*Statlig
vs.
kommunal
finansiering*

- En virksom og ressurseffektiv organisasjons- og styringsmodell med avklarte roller og mandater
- Samlet ledelse av alle lokalt, kombinert med en klart definert og gjennomgående tilsynsrolle for biskop
- Håndtere flere juridiske enheter (ansatte, eiendeler, formelle forhold)

*Samlet ledelse
vs.
faggruppers
ulikhet*

Demokratisk styring vs. administrativ styring og ledelse

HOVEDUTVALGETS VIDERE ARBEID

- 7 møter/arbeidssamlinger fra 1. oktober til leveranse 1. mars
- Sekretariatet arbeider mellom møtene
- Vi ser arbeidsgruppenes utredninger i sammenheng med sikte på å tegne ut en helhetlig modell
- Vi skal utrede egne temaer og er ikke bundet av arbeidsgruppenes anbefalinger
- Vi gjør økonomiske og administrative konsekvensvurderinger av forslagene vi kommer med

HOVEDTEMAER PÅ HU-MØTE SÅ LANGT

- Presentasjon og oppsummering av innspill
  - Presentasjon av delrapporter med etterfølgende diskusjon
  - Fordeling av oppgaver i en ny kirkelig organisering (ws)
  - Frivillighet
  - Ledelse
-
- Disposisjon for sluttrapport
  - Interessentanalyse

Mer himmel på jorda

DETTE JOBBER VI OGSÅ MED

- Kartlegging av dagens ressursbruk
- Metode for konsekvensanalyse

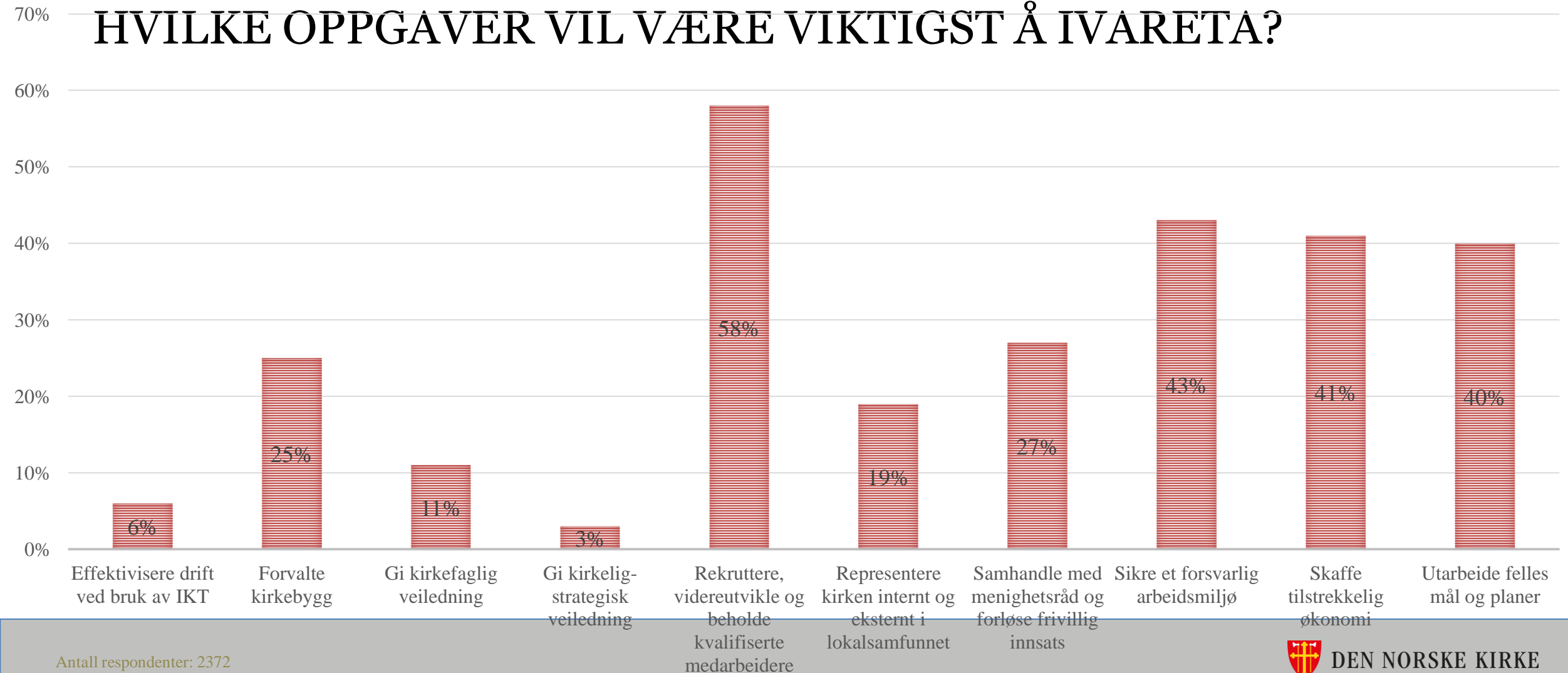
<https://kirken.no/kirkeligorganisering>

Litt mer om innspillsmøtene

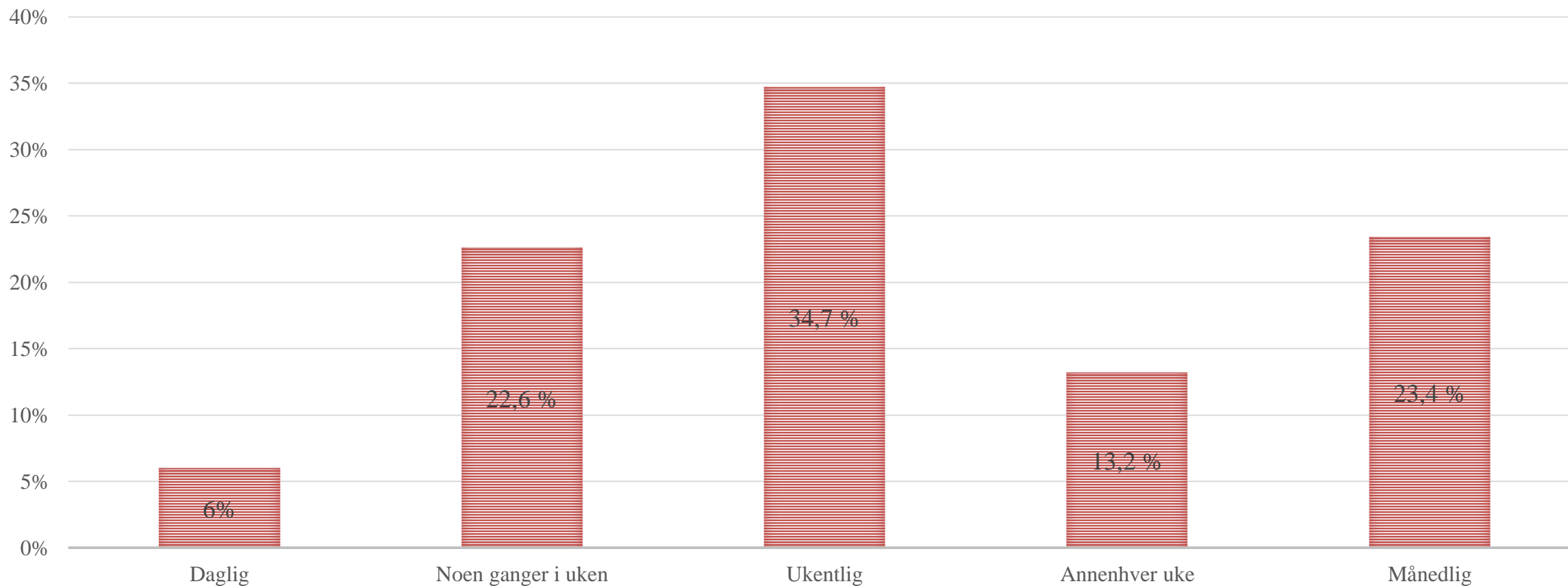
Mer himmel på jorda

DAGLIG LEDER I ET PROSTIFELLESRÅD VIL KUNNE FÅ ARBEIDSGIVERANSVAR FOR ALLE ANSATTE I PROSTIET. HVILKE OPPGAVER VIL VÆRE VIKTIGST Å IVARETA?

Antall respondenter: 2372

HVOR OFTE TRENGER DU FYSISK MØTE MED DIN LEDER?

FOR PROSTER: HVA OPPLEVER DU ER DEN VIKTIGSTE IDENTITETSMARKØREN FOR DITT ARBEID?

Totalt antall respondenter: 69

I DAG ER BISKOPEN ARBEIDSGIVER FOR PRESTENE. HVA BØR BISKOPENS VIKTIGSTE ROLLE VÆRE?

■ 6,8 Inspirere og sikre god faglig utvikling

■ 6,7 Bidra til å skape kirkelig enhet

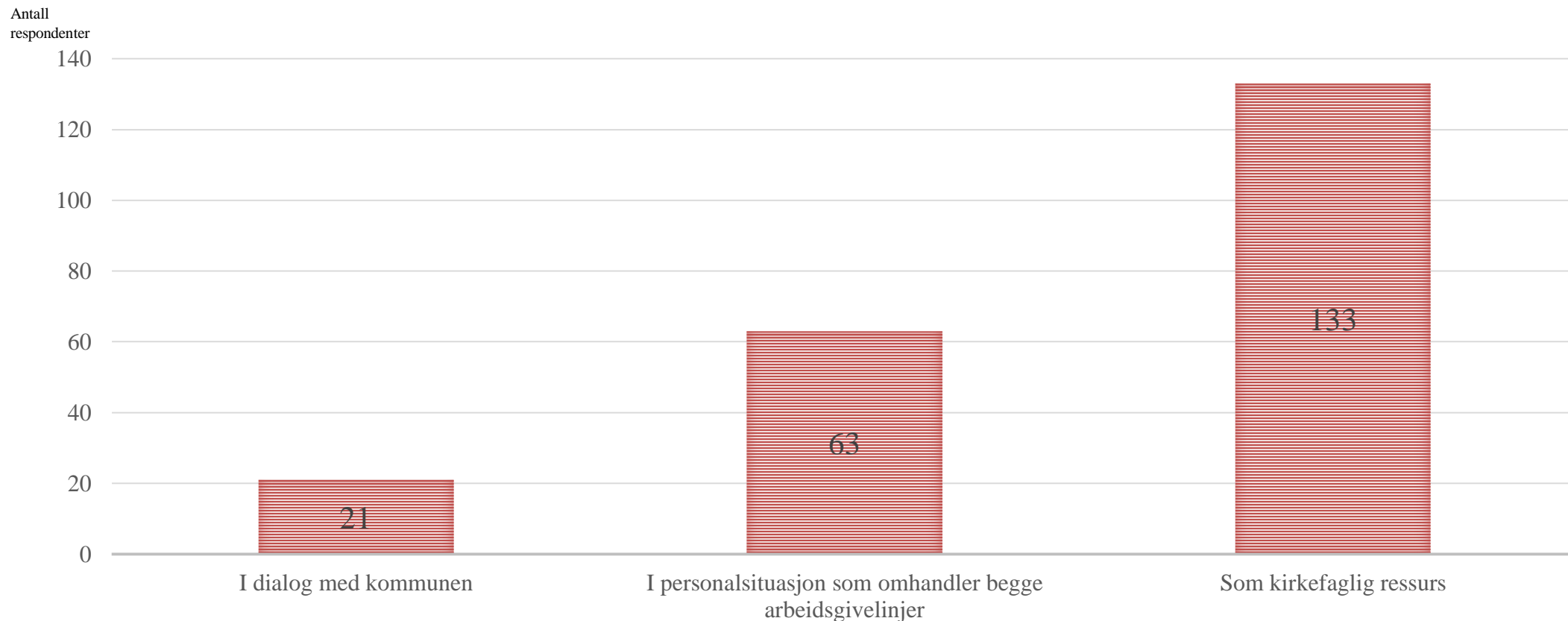
■ 5,1 Bidra til å styrke samhandling med andre lokale aktører

■ 7,4 Synliggjøre kirken som relevant i samfunnet

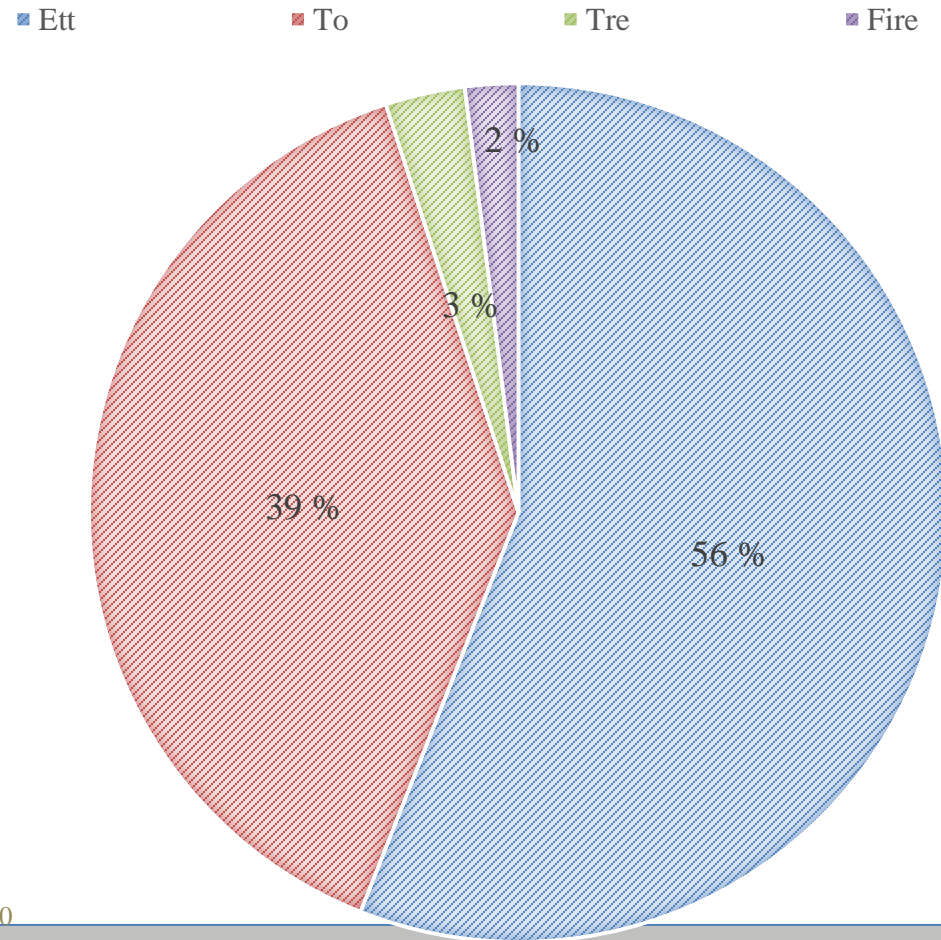
FOR KIRKEVERGER: I HVILKE TILFELLE OPPLEVER DU STØRST BEHOV FOR BISKOPEN?

Antall respondenter: 217

Mer himmel på jorda

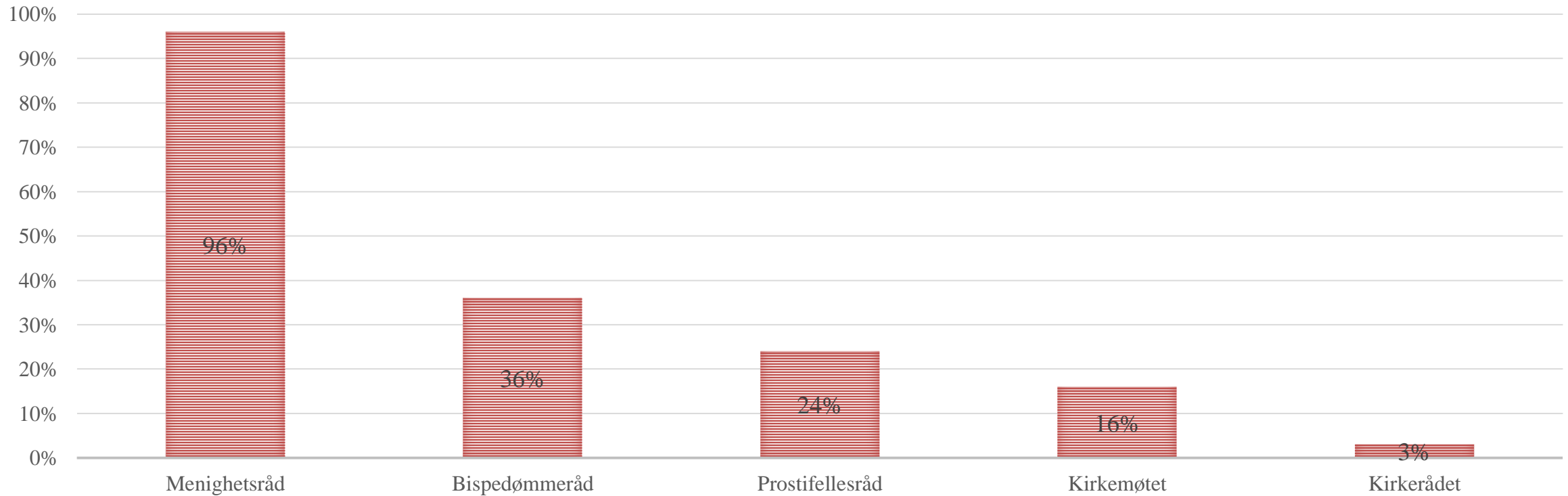
HVOR MANGE DIREKTE VALG "TÅLER" KIRKEN LOKALT?

Antall respondenter: 1530

Mer himmel på jorda

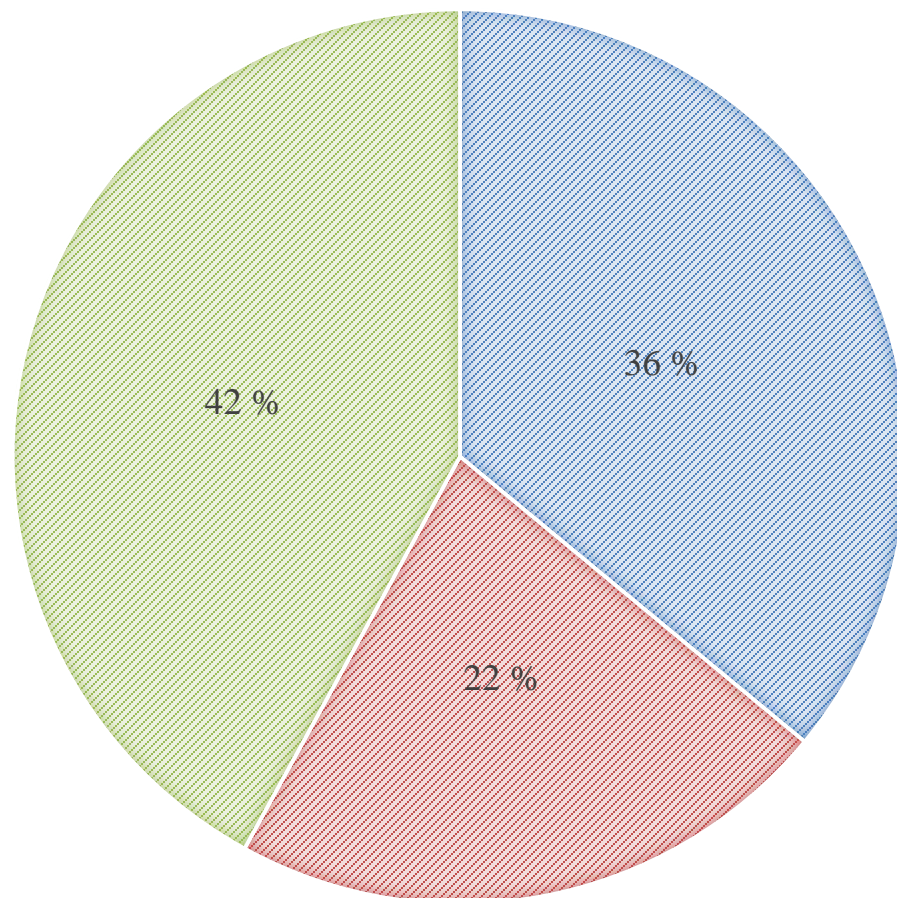
HVILKE ORGANER BØR VÆRE DIREKTE VALGT?

Antall respondenter: 2212

HVORDAN BØR SOKNENES REPRESENTASJON I ET PROSTIFELLESRÅD VÆRE?

- Lik representasjon fra hvert menighetsråd
- Forholdsmessig representasjon ut fra antall medlemmer
- Blanding

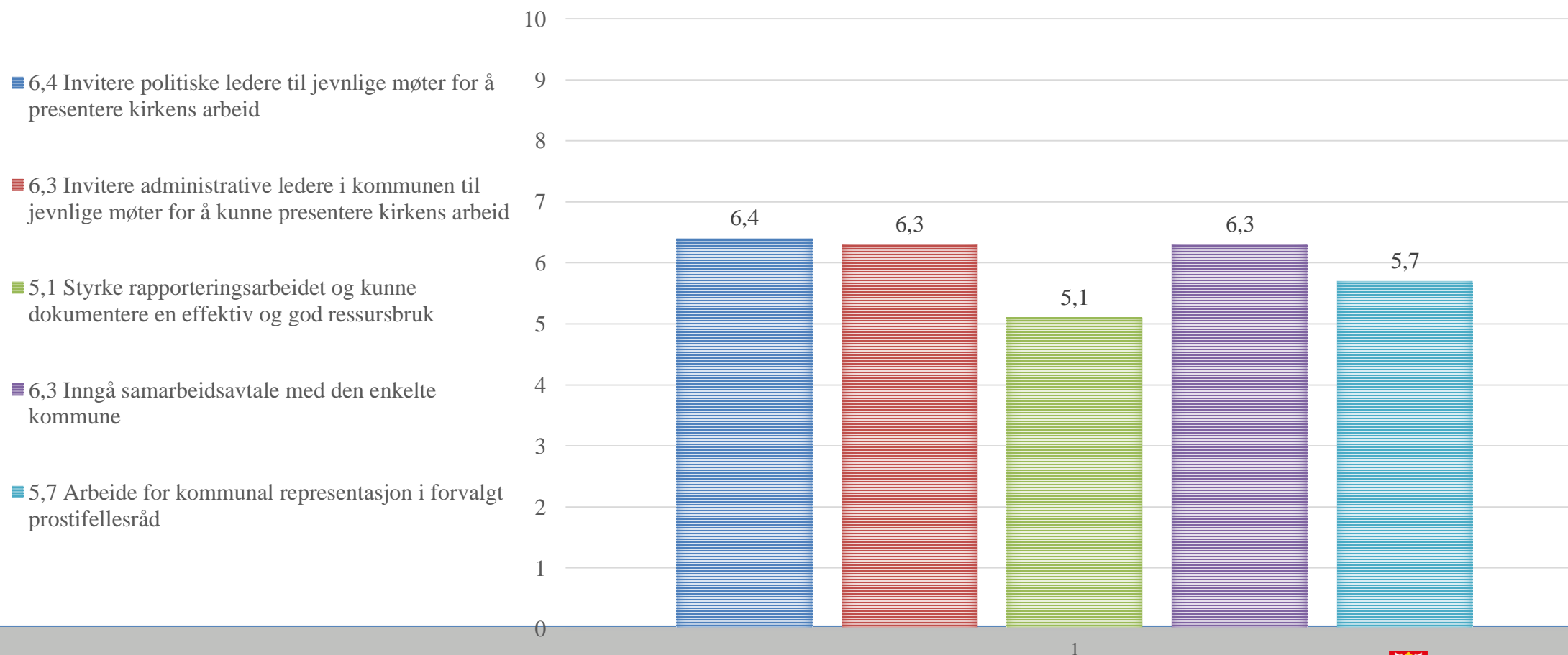

Antall respondenter: 1292

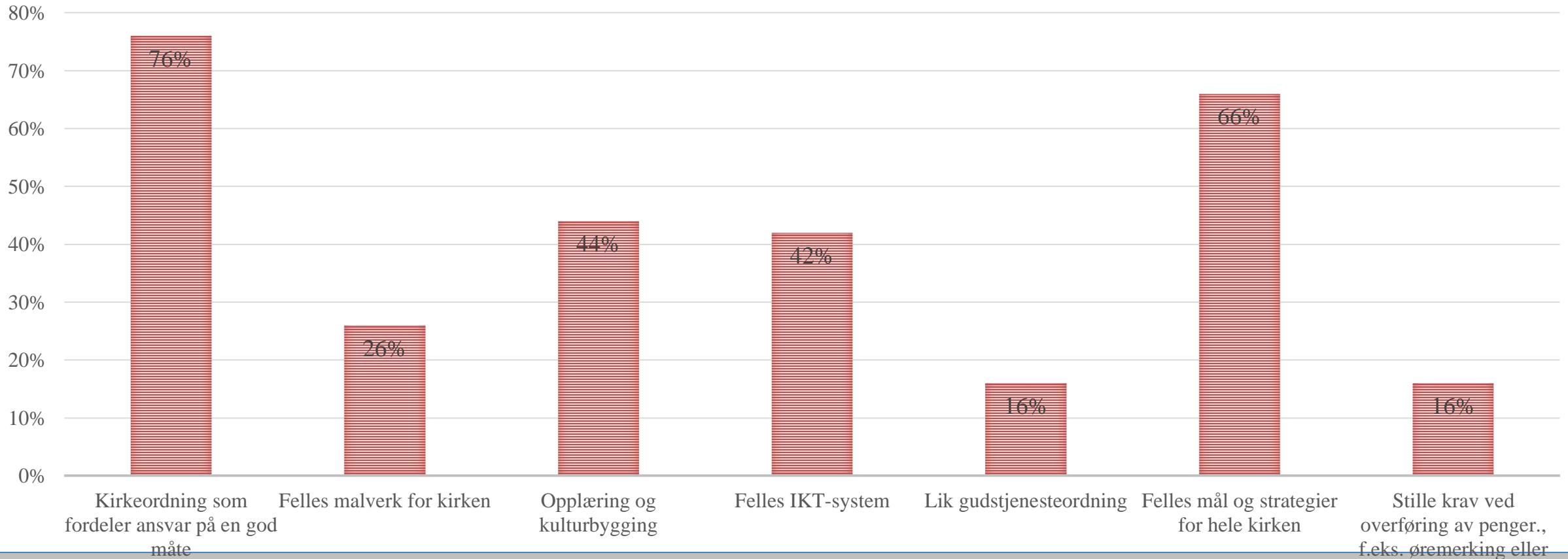
HVORDAN KAN KIRKEN STYRKE SIN ROLLE SOM SAMSKAPINGSAKTØR OVERFOR KOMMUNEN?

HVORDAN LEGGE TIL RETTE FOR GODT SAMARBEID MED KOMMUNENE OM KIRKAS BEHOV OG OPPGAVER I NY KIRKELIG ORGANISERING?

HVILKE VIRKEMIDLER ER VIKTIGST FOR AT KIRKEN SKAL HENGE SAMMEN LOKALT, REGIONALT OG NASJONALT?

Mer himmel på jord

BEKJENNENDE - ÅPEN - TJENENDE - MISJONERENDE

A decorative border surrounds the central text, featuring a repeating pattern of white icons on a grey background. The icons include a chalice, wheat stalks, a dove, a cross, a heart with a cross, and a chalice with a cross.

Digital folkekirke – overordnede perspektiver for endring

JEG HAR DET «PÅ DATAEN»

- Tradisjonelt: IKT har vært sett på et verktøy eller som et støttesystem for å effektivisere kjerneprosesser og organisasjonens arbeidsrutiner.
- Nå: Digitalisering ikke er et saksfelt, men en grunnleggende ressurs, på linje med penger og mennesker.

HVA ER DIGITALE RESSURSER?

- To typer digitale ressurser:
  - 1) *IT-arkitektur og plattformer og*
  - 2) *de data som virksomheten har eller trenger.*
- Alle virksomheter bør bestemme seg for
  - Hvilket system eller plattform trenger vi for å løse kjerneoppgavene våre og hvem er det som skal betjenes med våre systemer?
  - Hvilke data trenger vi for å kunne gjøre gode beslutninger?

DATA ER EN FORUTSETNING FOR Å KUNNE DRIVE DIGITAL UTVIKLING

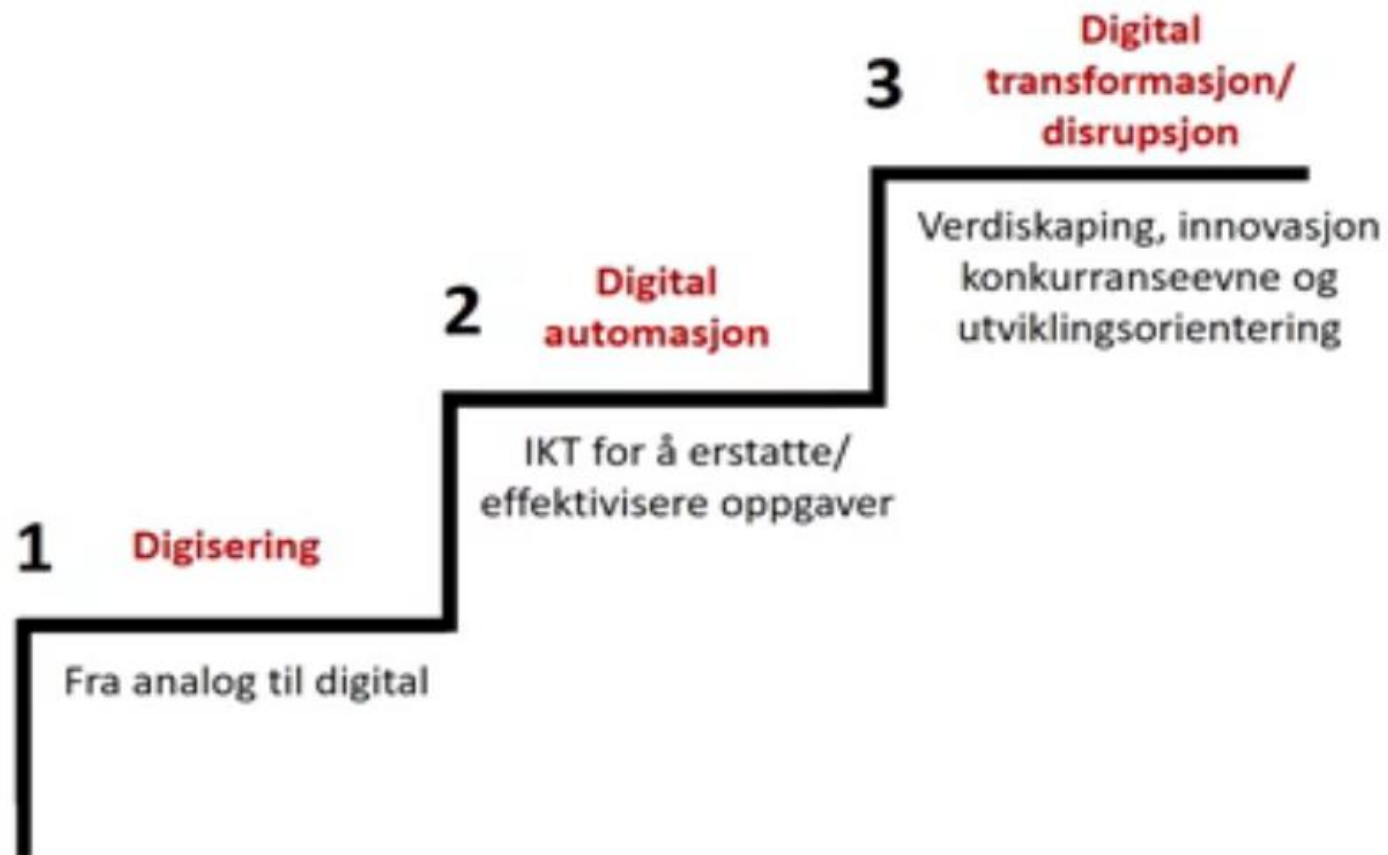
- Data er:
  - *informasjon som er gjort tilgjengelig slik at den kan leses og tolkes av både maskiner og mennesker*
- Data og beslutningsprosesser
- Data i kombinasjon med ulike former for systemstøtte/kunstig intelligens gir oss viktig styringsinformasjon

GENERELLE RÅD TIL DIGITALE LEDERE

- *Skaff deg oversikt over dine digitale ressurser*
- *Krev løpende visualisering og virksomhetens produksjonsdata*
- *Bygg opp analysekapasitet*
- *Bygg opp endringskapasitet*

Kilde: Bygstad og Lanestedt - «Ledere mangler digitalt språk»

Hva er digitalisering?

Kilde: Oslo Met

BETYDNING FOR ORGANISERINGSPROSJEKTET

- Ved konsekvensanalyser:
  - Krevende å finne gode data om den samlede ressursbruken i kirken i dag
- Vi skal levere et forslag som bidrar til «Mer himmel på jord»
  - Kirken er lokal og det skal den fortsatt være, men hvordan bør vi drive kirken i framtiden for å levere på visjonen vår?
  - Hvilke data trenger vi om virksomheten og hvordan kan vi bruke dem i beslutningsprosesser
  - Hvem bør gjøre hva på de ulike nivåene?
  - Hvordan kan vi dele på de digitale ressursene mellom nivåene?

NOE ER PÅ GANG!

- Kirkerådet har besluttet satsingen «Digital kirke» - sak 62/20
- En digitaliseringsstrategi er under utvikling
  - Visjonen for strategien er «Tilgjengelig kirke» og målet er at kirkens digitale løsninger skal ha brukerne i sentrum og legge til rette for aktiv oppfølging fra kirken
- En styringsmodell er under utvikling – et samarbeid mellom Kirkerådet og fellesrådene
- Arbeidet baserer seg på dagens organisering

Blir det snø til jul?

Det ligger an til å bli en mild desember i år. Langtidsvarselet gir likevel håp om en hvit jul flere steder i landet.

Værvarslene på yr.no går ti dager fram i tid, så vi kan ikke sjekke været for julaften ennå.

Men forskere ved Norce og Norsk regnesentral har samlet inn [data fra satellitter, modeller, og observasjoner](#) for å anslå hvordan været blir i desember og januar.